

Lumina Satelor

Foaie săptămânală pentru popor.

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an Lei 40—
Pe o jumătate de an „ 20—
Pe un pătrar de an „ 10—

== Un număr 1 Leu. ==

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA:

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Preotul Iosif Trifa.

ANUNȚURI

se primesc la administrația din strada Mitropoliei 45.

PREȚUL ANUNȚELOR:

Un șir petiț 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

LEVA.

Iată o vorbă pe care poate mulți n'ați mai auzit-o niciodată. Ea înseamnă bani: se numesc așa banii Bulgarilor. Această Levă, acest Leu al Bulgarilor, a avut până acum un preț foarte slab și scăzut. A fost totdeauna cu prețul înapoia Leului nostru. Dar iată gazetele de ieri aduc știrea că Leva a întrecut pe Leul nostru, adică banii bulgărești sunt mai mari la preț decât cei românești. Acum numai 3 țări mai sunt înapoia noastră cu prețul banilor: Polonia, Austria și Ungaria.

La vestea asta nu poate fi Român care să nu se mârșească și să nu întrebe: cum? se poate și asta? Se poate ca până și «proștii de bulgăroi» cu țara lor bătută în războiu și săracă să stea mai bine ca noi o țară învingătoare și plină de toate bogățiile? Așa se vede că se poate și dacă se poate noi suntem de vină și mai mult decât noi sunt de vină conducătorii noștri.

De ani de zile țara noastră cea nouă este plină de certele și luptele partidelor politice. Iată acum roadele politice de partid: sărăcie și rușine. Nu-i pace, nu-i bunăînțelegere, nu-i cumpeneală, chiverniseală și muncă destulă în casa noastră cea nouă. Și încă ceva: sunt prea multe năravuri vechi și urâte în țară, prea multe bacșișuri la prea multe uși și vămi. S'au prea înmulțit cei cari trăesc fără muncă și fac bani și averi cu politica și cu tel de fel de «afaceri». S'au prea înmulțit speculanții și pungășii. Toate acestea ne duc nume rău în străinătate și ne scad creditul, adică încrederea.

Bulgarii au adus lege care stampilează în față pe toți mișei, pungășii și speculanții pentruca toată lumea să-i cunoască, să se uite cu scârbă la ei și să se feriască de ei. La noi? Toate guvernele de partid strigă (când vin la putere) «hoții la pușcărie», dar la pușcărie nu mai pleacă nime.

Marele nostru învățat N. Iorga mai săptămânile trecute scria că Bulgarii au mai multe școli ca noi și mai puțini neștiutori de carte decât noi. Iată deci că «proștii de Bulgari» ne întrec nu numai cu Leva, ci și cu Cartea.

Un Român năcăjit — la vestea că ne-au întrecut până și Bulgarii — scrie că numai un singur lucru ne mai poate ajuta și scăpa: rușinea. Se pare că are dreptate!

După sfatul dela Genova.

— Un preot din Anglia face chemare către bisericile creștine pentru împăcarea lumii. —

Nu se poate tăgădui faptul că și după sfatul dela Genova suntem tot așa și tot acolo unde am fost înaintea lui — dacă nu încă și mai rău. Genova nu ne-a apropiat de pacea lumii, ci dimpotrivă par'că ne-a depărtat și mai mult de cântarea și porunca cerească: «pe pământ pace între oameni bună învoire».

Pricinile sunt multe. Cea dintâi și cea mai mare este aceea că omul și oamenii sunt încă departe de Isus și poruncile Lui de iubire și frăție. După războiul cel mare se părea că omenirea începe o nouă viața, mai apropiată de poruncile lui Hristos. Wilson, președintele Americii, predica pacea între popoare și se părea că se ivesc zorile Noului Testament în viața omenirii. Acum însă, iată Genova ne arată că suntem tot acolo unde am fost și tot acolo vom fi până când traiul și purtările nu se vor apropia mai mult de poruncile lui Isus, ci se vor tot depărta și strica așa cum se departă și se strică astăzi. Omenirea n'a pogorât pe Isus și dragostea Lui în viața sa și de aceea n'avem nici pacea Lui. Pacea statornică a lumii numai între «fii lui Isus» se va pogori.

O altă pricină că Genova nu a lăsat o mai mare ispravă este apoi aceea că statele cele mari și tari n'au făcut ceea ce puteau și trebuiau să facă pentru pacea lumii. La Genova s'a adevărit încă odată că popoarele cele tari au între ele mari întreceri (rivalități) bănești și gospodărești. Aceste întreceri sunt unele pricini ale războaielor și aceste au împedecat și bunul mers al sfatului dela Genova.

Iată o pildă. Se știe că în Rusia sunt mari bogății de petrol și când trimiși Rușilor au sosit la Genova, statele cele mari, în loc să pună piciorul în prag față de ei și nebuniile lor, au început să le facă ochi dulci pentruca să pună mâna care de care pe aceste bogății. Acest petrol a slăbit și legătura dintre Aliați. Englezii au început a da semne de prieteșug bolșevicilor pentruca să pună ei mâna pe băile de petrol din Rusia. La Genova au fost nu numai trimișii popoarelor, ci și trimișii celor mari societăți și bănci din lume și nu odată conferința era mai mult a lor decât a păcii. Marele nostru învățat N. Iorga scrie și arată cu aceste «mari capitaluri și uriașe întreprinderi» sunt o primejdie pentru pacea lumii «pentruca ele sunt gata să arunce în foc și ceea ce a mai rămas din

vlaga și cultura omenirii»... pentru banii și veniturile lor.

Iată unele pricini pentru cari sfatul dela Genova s'a încheiat așa cum s'a încheiat și nu după cum popoarele au așteptat. Acum după aceste cetesc în o foaie chemarea unui preot din Anglia adresată către toate bisericile creștine pentruca ele să înceapă o mișcare pentru întărirea păcii între popoare. Chemarea e binevenită pentruca biserica lui Hristos trebuie să-și albă și ea cuvântul ei în cele ce se petrec acum în lume, căci doar de aceea e vestitoarea păcii lui Hristos. Și trebuie nu numai să vestiască pacea, ci să și ajute pogorârea ei între fii lui Hristos.

Bisericile creștine trebuia să-și albă și ele trimișii lor la Genova căci ele sunt conducătorii sufletești ai popoarelor.

Dacă nu i-a avut rău au făcut și și mai rău a făcut papa dela Roma, «urmașul lui Petru», că — în loc să stăruie pentru prăbușirea bolșevismului păgân din Rusia — a deschis ușile larg pentru trimisul bolșevicilor și pentru «recunoașterea» lui.

Preotul din Anglia, care face apelul către bisericile creștine, spune în el că «creștinismul stă azi în fața unei mari primejdii». Are toată dreptatea: dela răsărit amenință valurile bolșevismului păgân. Acum e vremea ca biserica lui Hristos să aducă aminte popoarelor mari și tari de datoriile ce le au: deoparte să facă front de spargere a bolșevismului, care amenință din nou pacea lumii, iar de altă parte să le spună și lor adevărul că și ele sunt prea lacome în ași spori aurul și bogățiile din sărăcia și năcazurile popoarelor mici și năcăjite.

Răvaș politic.

Tot mai multe încercări și semne de pace se ivesc în viața politică. Liberalii par'că sunt hotărâți să facă cât mai curând pace și înțelegere cu cei din împotrivire și mai ales cu partidul național. Cu acest gând și-au trimis prin Ardeal oamenii lor cei mai cumiți și mai dibaci în mersul politice. Călătoria miniștrilor C. Banu și V. Brătianu prin Ardeal tocmai această chemare a avut: să pipăe corzile și modul împăcării. Un alt semn de pace e și acela că a început o călătorie prin Ardeal și ministrul Constantinescu. Acest ministru are mulți prieteni în partidul național și a mai

stăruit și în trecut pentru împăcarea celor două tabere. Constantinescu a sosit acum dela Genova și de aceea se crede că el are însărcinare și dela Brătianu să caute înțelegerea. El spune că Brătianu și-a căpătat mare vază la Genova și mare trecere înaintea Alianților și de aceea acum e vremea ca toată țara să stea în ajutorul lui pentru ca să poată duce cu bine înainte mersul și afacerile țării în aceste vremuri tulburi. Se crede că și Brătianu după sosirea lui în țară va stărui pentru o împăcare cu partidul național.

Iată deci tot atâtea semne de pace politică. Adevărat că Maniu le tăgăduiește dar în politică nu sunt de mare crezare „desmintirile“.

Comitetul partidului național a ținut ședință la Cluj, dar ședința a fost secretă (tănuțită) și așa n'a răsuflat nimic despre hotărârile aduse, cu toate că numai cu câteva săptămâni înainte toate gazetele partidului trâmbițau despre adunarea dela Alba-Iulia și „Autonomie“ — iată și acesta e un semn de pace. De fapt după perdelele partidelor politice se petrece ceva ce noi așteptăm muritori nu știm și poate nici nu bănuim — că așa e politica schimbăcioasă ca vremea din Aprilie.

Și de un front al tuturor partidelor din împotrivire se vorbește, dar lucrul acesta se pare că nu se va putea înfăptui după ce s'a mai încercat și n'a ieșit cu bine.

Din lumea mare.

România la Genova s'a ridicat la mare vază. Ori cine ce ar zice, Brătianu a fost acolo la locul lui și și-a făcut datoria deplin spre cinstea lui și a țării noastre. În numele micii înțelegeri (adecă a celor 4 state) totdeauna a vorbit Brătianu și de două ori a făcut pe împăciuitorul între Anglia și Franța în cauza unor neînțelegeri ce s'au ivit între ei. Ba, la sfârșit chiar mersul întregului s'at la îndreptat cu o propunere a sa pe un drum mai ducător la înțelegere. Tot așa ne-a apărat cu vrednicie și drepturile noastre față de trimișii bolșevicilor.

La Haga, capitala Olandei, a hotărât sfatul dela Genova să-și ducă mai departe sfaturile la 26 lunie. Această nouă sfătuire va ține 3 luni. În Haga nu se vor mai strânge delegați ca la Genova, ci se vor

alege comisiuni pricepătoare cari după regulile înainte staverite vor lucra mai departe.

S'au mai cumițit și aliații la Genova, după ce bolșevicii iau încurcat 5 săptămâni cu fel de fel de apucături. Acum au hotărât ca la Haga să nu mai fie așa, ci Rușii vor fi numai întrebați să răspundă la anumite întrebări, dar nu li se va mai lăsa drum slobod să facă intrigări.

America mai cuminte ca toți. La Genova a spus că nu vine pentru că nu vrea să recunoască pe bolșevici și regimul lor. Și iată a avut dreptate, căci bolșevicii încurcară sfatul. Acum Aliții au invitat-o să vină la Haga. Și a răspuns America că nici acolo nu va merge până când nu va pleca o comisie în Rusia să cerceteze și să afle că ce stări au bolșevicii în țara lor, și că oare în numele Rusiei și a poporului rus umblă ei pe la sfaturile de pace?

Dela 10 ani la 7 luni. La Genova trimisul Angliei, Lloyd George, a făcut propunerea ca măcar pe 10 ani popoarele să lege contract de invoieală că nu se vor ridica cu războiu unele asupra altora. Înțelegerea din sfatul dela Genova se vede că atâta a mers de bine încât abia s'au putut înțelege că nu-i iertat nici un popor să atace pe altul pe un timp de... 7 luni de zile, adecă până la sfârșitul noului sfat dela Haga.

Rușii s'au întors acasă tare năcăjiți pentru că n'a ieșit cu bine planul lor cel viclean de a învrăjbi cu totul pe Aliți. Dimpotrivă și-au prea arătat ghiarale și așa popoarele cele cumiți s'au strâns mai mult cătră olaltă să se apere împotriva lor. Bolșevicii au cerut la Genova și bani împrumut (3 miliarde de franci în aur), dar n'a fost nime nebun să le dea.

Tot așa și cu pretensiunea lor asupra Basarabiei au rămas de rușine.

Se vorbește despre o *alianță Anglo-franco-americană* (adecă între Franța Anglia și America). Intru cât de fapt s'ar face această Alianță am avea nădejdi de o pace îndelungată.

Formalitățile.

Poate nu toți cunoașteți vorba aceasta. Ea înseamnă protocoalele și scrisorile ce le fac slujbașii din cancelării despre fel de fel de afaceri. Acum de aceea e vorba că aceste protocoale și scrisori s'au prea înmulțit. Toți slujbașii de pe la toate slujbele

se plâng și arată că un lucru pe care mai înainte îl scriau în un protocol acum trebuie să-l scrie în 5—6, iar o afacere pe care o isprăviau cu o hârtie acum nici cu 4—5 nu se isprăvește. Slujbașii dela Perceptorate au arătat lucrul acesta și ministrului de finanțe care s'a pogorât între ei și pe deasupra i-au spus că și ei ar lucra mai repede și cu curaj dacă n'ar fi aceste formalități ce-i opăcesc.

Tot așa-i și la ceilalți slujbași. Un militar îmi spunea că socotelile unei companii în vremea Nemților le puteai duce în buzunar iar astăzi abia le-ai putea duce cu un car. Tot așa se plâng și notarii dela sate că-i înădușe prea multele formalități. Lucrul acesta este una din pricinile că afacerile țării nu merg așa cum ar trebui să meargă. Prea multele formalități înghit hârtie și muncă de milioane și în loc de ispravă mai multă opăceală fac. Să te fe-rească Dumnezeu să ai atare afacere grabnică și să-ți bagi rugare pe la Județ sau București. Trece și se infundă prin atâtea comisiuni și cântălării încât cu lunile trebuie să aștepți după ea, ba de multe ori trebuie să pui merinde la straiță și să pleci pe urmele ei.

Aceste formalități ne-au venit din vechiul Regat iar vechiul regat le are din Franța. Este de mirare lucrul acesta pentru că Franța și toate surorile ei latine sunt mai repezi și mai ageri la scris și la vorbă, Noi pe Neamțul cu «protocolul» lui îl știam greoiu și tătălăgos.

Cărțile noastre bisericesti spun că «litera omoară, iară duhul face viu» și noi azi mai ales această «literă» o vedem care strânge vrafuri de hârtii și protocoale.

Cerem mai puține formalități și mai multă ispravă, mai puțin din litera care înghite hârtie și milioane și mai mult din «duhul» care face «vie» și mulțumită o țară și un neam.

Impărțirea pământului nu va împuțina cerealele (bucatele). Mulți mincinoși — îndemnați de boieri — șoptiau și mai încet și mai tare că împărțirea pământului va împuțina cerealele întrucât, vezi Doamne, țaranii nu vor putea lucra pământul așa de bine ca boierii. Acum statistica arată că nu-i adevărată această teamă. Vechiul Regat, unde împărțirea pământului e făcută cam de jumătate, a dat anul trecut tot atâtea cereale ca și mai înainte. Dacă vechiul Regat arată această bună ispravă apoi de bună seamă și Ardealul nostru o va arăta, pentru că la noi poporul este în multe locuri și în multe feluri înaintea celui din vechiul Regat. Țăranul așteaptă împărțirea cea adevărată, adecă așteaptă să știe că *lucra în moșia lui* — atunci va dovedi că știe și poate să facă isprava ce o făcea boierul.

FOISOARA.

Cărți ieftine și bune.

Cărți de câte 32 pagini cu 1 (un) Leu bucata.

Cine răspândește vestea că astăzi sunt numai cărți scumpe de nu te poți apropia de ele, nu știe ce grăește! De ce? Pentru că și astăzi sunt cărți destul de ieftine.

Iată o pildă: la București este o societate de scos cărți cu numele «Cartea Românească», și această societate scoate cărți de câte 32 pagini, fiecare numai cu 1 Leu. Ce poți cumpăra astăzi cu 1 Leu? Aproape nimic. Pentru un pachet de țabac de cel mai ieftin dai 1 Leu 50 bani (și cu acest țabac abia îți umpli odată pipa). Iaca vedeți, o pipă de țabac pe care o suflă în vânt (și în pept) e mai scumpă decăt o carte plină cu învățături. — Un «deț» de vinars face 5 Lei și poți număra pe degete pe aceia cari se opresc numai la un deț, când se apucă de beut. Dacă un deț face 5 Lei, atunci de bună seamă un păhar de vinars face cel puțin 1 Leu. Iată

vedeți, cu prețul unui păhar de vinars poți cumpăra o carte, iar cu un «deț» 5 cărți.

Dar cărțile mai sus amintite sunt nu numai ieftine, ci și bune. Scrisul din ele este ales din cei mai mari măeștri ai scri-sului românesc, întocmai așa precum, voi iubitorilor sătenii alegeți vara cele mai frumoase spice din holdă și toamna cei mai frumoși struguri și cele mai rumene și sănătoase mere ca să împodobiți casa cu ele. Până acum societatea sus amintită a scos 80 astfel de cărți cărora le zice «*Pagini alese din scriitorii români*» și plănuiește să scoată rând pe rând tot ce este mai bun din toți scriitorii români. — În fiecare săptămână iese câte un număr nou. Până acum au ieșit următoarele numere:

Nr. 1. Vasile Alexandri: O primblare în munți. Nr. 2. Ion Creangă: Moș Nichifor Coțcarul. Nr. 3. M. Eminescu: Poezii. Nr. 4. I. Brătesc-Voinesți: Nuvele. Nr. 5. I. L. Caragiale: O făclie de Paște. — La Conac. Nr. 6. V. Alecsandri: Ostașii noștri. Nr. 7. M. Eminescu: Luceafărul. — Călin. Nr. 8. P. Ispirescu: Ileana Simzeana. Nr. 9. Vasile Alecsandri: Dan Căpitan de plai. Gruisănger. Nr. 10—12. P. Ispirescu: Ștefan cel Mare. Nr. 13. I. L. Caragiale: Cănuța om sucit — Proces-Verbal. Nr. 14. I. Creangă: Moș Ion Roată, Ivan Turbincă. Nr. 15—16. G. Coșbuc, St. Iosif, I. Ghica, ș. a. Tudor Vladimirescu. Nr. 17. Ion Ghica: Despre muncă. Nr. 18. M. Eminescu: Făt frumos

din lacrimă. Nr. 19. G. Coșbuc: Dintr'ale neamului nostru. Nr. 20. M. Sadoveanu: Povestiri. Nr. 21. Ion Ghica: Scrisori către V. Alecsandri. Nr. 22—23. Alecsandri, Bolintineanu, ș. a. Isus Mântuitorul. Nr. 24—25. P. Ispirescu: Istoria lui Mihai Viteazul. Nr. 26. Anton Pann: Istoria lui Arghir și a lui Anadarn. Nr. 27. Petru Maior: Extrase din operele sale. Nr. 28. I. L. Caragiale: Hanul lui Mânjoală. Nr. 29—30. M. Eminescu: Sărmanul Dionis. Nr. 31. Gr. Alexandrescu: Poezii (Seria I-a). Nr. 32. C. Negruzzi: Alexandru Lăpușeanu. Nr. 33. Al. Vlașcă: Nuvele. Nr. 34. G. Coșbuc: Poezii. Nr. 35. Al. Odobescu: Moșii. Răscoala Românilor sub Horia. Nr. 36. I. L. Caragiale: Schițe. Nr. 37. D. Anghel: Nuvele și Amintiri. Nr. 38. M. Sadoveanu: Nuvele și povestiri. Nr. 39. N. Bălcescu: Din istoria lui Mihai Viteazul. Nr. 40. P. Cerna: Poezii. Nr. 41. Al. Vlașcă: Nuvele. Nr. 42. M. Eminescu: Satire. Nr. 43. C. Negruzzi: Proză. Nr. 44. Vasile Alexandri: Poezii populare. 45. Al. Odobescu: Mihnea Vodă cel rău. Nr. 46. D. Bolintineanu: Legende istorice. Nr. 47. Ion Creangă: Povestea lui Stan Pățitul. Nr. 48. M. Eminescu: Poezii populare. Nr. 49. I. L. Caragiale: Povestiri. Nr. 50. Ion Ghica: Egalitatea. — Școala acum 50 de ani. Nr. 51. Al. Russo: Cântarea României. Nr. 52. Gr. Alecsandrescu: Fabule. Nr. 53—54. V. Alecsandri: Istoria unui galben. Nr. 55. P. Dulfu: Din povestea lui Făt frumos. Nr. 56. Al. Doinicu: Fabule. Nr. 57. P. Ispirescu: Povestiri. Nr. 58—59. Pagini de: O. Goga, Coșbuc, Creangă, Pann etc. Nr. 60. O. Goga: Poezii. Nr. 61. Ion Creangă: Amintiri din copilărie. I. Nr. 62. Th. D. Speranția: Anecdote populare. Nr. 63. Ion Creangă: Amintiri din copilărie. II. Nr. 64. C. Sandu-Aldea: Povestiri. Nr. 65. Ion Creangă: Amintiri din copilărie. III. Nr.

PENTRU SUFLET.

La Dumineca sfinților părinți: despre sf. Sobor dela Nicea.

Dumineca de acum se numește a sfinților părinți pentru că atunci prăznuim amintirea celui dintâi sobor a toată lumea creștină, care sobor s'a ținut în orașul Nicea la anul 325 după Hristos. Pricina fînării acestui sobor a fost aceea că s'a ridicat un eretic cu numele Arie, carele învăța și graia hulă despre Hristos, că nu este fiul lui Dumnezeu și Dumnezeu adevărat, ci numai un om muritor. Tot așa hulă graia și despre fecioara Maria că n'ar fi Născătoare de Dumnezeu, ci o femeie ca și oricare alta. Arie răspânda în toate părțile hulele sale, ba a început să le scrie și în cărți. Văzând sfinții Părinți, mitropoliții și episcopii vremurilor aceluia, că Arie face tulburare în biserică cu rătăcirile sale, rugară pe împăratul Constantin cel mare să le îngăduie ținerea unui sobor. Bunul împărat nu numai le a îngăduit acest lucru, dar a și ajutat să se strângă la Nicea toate căpeteniile bisericii din toate părțile lumii. L-au adus și pe Arie la sobor și l-au invitat pe el și soții lui să-și lapede rătăcirile lor. Dar ei n'au voit. Atunci cei adunați întru Duhul sfânt l-au afurisit ca pe un hulitor de Dumnezeu și l-au scos din biserică.

Tot cu acest prilej sfinții Părinți au cuprins și statorit într-o regulă sau simbol toate învățăturile noastre de credință, pentru ca fiecare creștin să știe ce să creadă, cum să creadă și astfel să se poată feri de învățături greșite și rătăcite. Acest simbol este *credeul* nostru de azi și pe acest credeu îl au și îl țin toate bisericile creștine.

Evangelhia de Duminecă (Ioan cap. 17 verset 1—) stă în legătură cu soborul dela Nicea întrucât în cuprinsul ei vorbește

însuși Hristos și spune apriat că El este fiul lui Dumnezeu și este «una cu Tatăl». Prin asta arată și evanghelia cât de mare a fost rătăcirea și hula lui Arie.

Din toate aceste noi putem vedea și învăța că învățătura credinții noastre își are o temelie bine statornicită și ferită de alunecăturile rătăcirii. A doua oară mai putem învăța din pilda nebunului Arie că nimărui dintre noi nu-i este iertat să schimbe sau să tălmăcească după părerea sa învățăturile credinții. N'are acest drept nici chiar un episcop sau un Mitropolit, ci nu mai biserica întreagă, adică sfințele Soboră în cari sunt adunați capii bisericilor, urmașii apostolilor.

În această privință greșesc foarte mult așa numiții pocăiți. La ei fiecare învață și tălmăcește Biblia așa cum îl taie capul. Aceasta e o mare greșală pentru că doar înșiși apostolii când aveau ceva nedumerire despre învățătura lui Hristos se strângeau în sobor și numai cecece hotărau toți în sobor cu ajutorul Duhului sfânt era bun pentru toți.

Cât de mult greșeste dar acel «pocăit» care se ridică cu hulă împotriva bisericii și tainelor ei lăsate de soboarele apostolilor și urmașilor lor. — Da! în Biblie e bine să cetească tot creștinul și din Biblie poți scoate în tot ceasul și în toată vremea apă vie pentru suflet și lipsurile lui, dar îndată ce bagi în fântâna Bibliei vadră să scoți apă de schimbare a credinții și tainelor pe cari ți le-a dat ție biserica lui Hristos, în loc de apă scoți otravă sufletească ca și Arie.

I. Tâlcuitor.

Cum merge împărțirea pământului.

Încercări urâte din partea catolicilor.

Din toate părțile vin știri oficioase că s'au început cu mare zor lucrările pentru împărțirea pământului. Toate semnele arată că de fapt guvernul și-a pus gândul cel bun să ducă la îndeplinire acest lucru. Dar semnul cel mai bun că de fapt acum nu mai e glumă se arată în aceea că căpeteniile bisericilor papistașe, cari au moșii mari de zeci de mii de jugăre, au început să se miște spăriate în toate părțile, doar

ar mai putea scăpa ceva de «năvala valahilor». Astfel episcopul Glatfelder din Timișoara când a văzut că sosesc măsurătorii în moșia lui a plecat grabnic la București și a înaintat rugare că biserica papistașă se deobligă să-și țină ea singură școlile ei numai să-i lase pământul. Tot așa și cel din Oradea-mare, «pișpecul» cum îi zic bihoreni, când au eșit comisiile la împărțit și-a trimis avocatul la fața locului «să protesteze energic». Se va fi mișcat poate și Majlath dela Alba-Iulia, care ține totdeauna hangul în afaceri de acestea. Urâte încercări și cu ele papistașii nu vor putea câștiga nimic altceva decât convingerea noastră că nu ne sunt prieteni nici nouă nici țării noastre.

Nu putem apoi trece cu vederea faptul dureros că în unele locuri și biserica noastră unită — care trage cu credința și cu prieteșugul cătră cea papistașă iar de noi de ceilalți Români ortodocși fugă ca de niște «rătăciți» — a ținut hangul cu cea papistașă. Așa foaia «Beiușul» scrie că până mai eri conducătorul domeniului unit dela Beiuș spunea în auzul tuturor că împărțirea pământului e o «comedie», iar episcopul Glatfelder dela Timișoara a trecut peste Blaj la București cu recursul lui, cu toate că calea dreaptă duce peste Orșova. Acestea ne dor mai rău ca cele venite dela străini.

Am înțeles că în unele părți fac unii fel de fel de încercări și apucături pentru a-și scăpa moșiile de împărțire. Rugăm pe iubii cetitori să ne scrie unde se arată așa încercări pentru ca să le arătăm la gazetă și să cerem dreptate.

Mare întunecime de carte în Bihor.

— Din suta de oameni abia 4—5 știu carte. — S'a aflat o comună în care nu știe nime scrie și ceti. —

Foaia «Beiușul», ce apare la Beiuș, scrie lucruri nespuse de triste despre stările de învățământ din satele Bihorului. Sunt nu numai sate, ci ținuturi întregi în Bihor unde nu se ține școală de 7—8 ani de zile, fie că nu-i clădire pentru școală, fie că nu-i învățător. În comuna Urviș, eșind la fața locului comisarul pentru împărțirea pământului, n'a aflat în întreaga comună un singur om (fie măcar și copil) care să poată subscrie protocoalele.

Bieții oameni au spus că plătesc pe un fecior din satul vecin ca să vie să le cetiască «cărțile cari le vin» și să le scrie altele.

Față în față cu aceste stări cetim, tot în sus amintita gazetă și tot în același număr, că «Bugetul (cheltuelile) județului s'a mai sporit cu 250.000 de Lei pentru cumpărarea de mobile pentru odăile fostului prefect și cu 60 de mii pentru speșele ținării automobilului cu care fostul subprefect făcea călătorii de plăcere la Brad și Timișoara în loc să se pogoare cu el între năcazurile oamenilor din județ». «De patru ori s'a zugrăvit și locuința subprefectului pentru că nu se potrivea cu culoarea mobilelor».

Cred că e de prisos să ne mai spunem și noi părerea față de aceste stări triste puse față în față. Amintim însă faptul că stările din Bihor le avem încă în multe locuri. Le are și vechiul Regat unde e de tot izbitoare prăpastia între cei de jos cari șed în bordeie și «în umbră și întunec» și între cei de sus cari trăesc à la Paris.

E datoria statului și a noastră a tuturor să ajutăm luminarea și ridicarea celor de jos. Numai odată cu ridicarea și luminarea lor, neamul nostru merge înainte — altcum pot să tot zbârnăie unii conducători din automobile.

Gospodărie.

Matcele de rezervă.

În fiecare stupină mai de seamă se cresc așa numitele matce de rezervă. Ele ne servesc pentru înlocuirea matcelor prăpădite, a celor prea îmbătrânite sau nedestoinice.

Creșterea lor se face în coșnițe mici, în cari intră numai 4—5 rame, dar se poate face și în coșnițe mari. Se cresc în Mai—August, când sunt trântori și nectar mai mult. Matcele crescute în alt timp rămân nefructificate, în lipsa trântorilor; chiar însă dacă s'ar fructifica nu sunt bune. Creșterea lor se bazează pe faptul că oul din care se desvoaltă albina lucrătoare nu se deosebește întru nimic de cel menit pentru matcă, decât că acesta-i în celulă mai mare, mai bine încălzit și mai bine hrănit și deci din oul de lucrătoare se poate crește matcă dacă nu-i trecut de 4 zile, când a umplut fundul celulei. De altfel întreg stupăritul rațional se bazează pe acest principiu.

Pentru matca de rezervă alegem stupii cei mai buni, cari se disting prin hărnicie și blândețe. Cu matce din acestea ni-i nobilităm și pe ceilalți.

Creșterea să face în modul următor: Din un stup bun luăm rama cu matcă, lângă ea mai adaugem 1 ramă cu miere și 2—3 rame goale, le așezăm într-o coșniță mică și aci mai măturăm albinele de pe 2—3 rame din același stup sau din alții. Am făcut astfel o matcă de rezervă, căreia îi dăm în 2—3 zile apă.

66. Anton Pann: Judecata Strugurelui. Nr. 67. S. Fl. Marian: Legendele Ciocârliei. Nr. 68. C. Negruzzi: Povestiri. Nr. 69. Victor Vlad Delamarina: Poezii. Nr. 70. Vasile Alecsandri: Pasteluri. Nr. 71. M. Kogălniceanu: Din istoria Românilor. Nr. 72. Al. Vlahuță: Poezii. Nr. 73. I. L. Caragiale: Noaptea Invierii. Nr. 74. P. Ispirescu: Înșir'le Mărgăritari. Nr. 75. Dinicu Golescu: Insemnări din călătorie. Nr. 76. S. Fl. Marian: Legendele rândunicii. Nr. 77. D. Anghel: Nuvele. Nr. 78—79. I. Heliade-Rădulescu: Versuri și proză. Nr. 80. Poezii Văcărescu: Poezii.

Toate sunt bune. În deosebi Nrile 1, 2, 8, 10, 12, 14, 18, 19, 22, 23, 24—25, 26, 34, 44, 46, 47, 51, 53, 55, 56, 57, 60, 62, 63, 65—67, 74, 76 sunt din cele mai cu plăcere cetite de popor.

Cărțile ies la București, adresa: «Cartea Românească» Bulevardul Academiei Nr. 3 și se pot comanda dela toate Librăriile. După ce însă comanda cu posta e scumpă și de multe ori se și perd, mai ușor se pot cumpăra așa, că de câte ori iese cineva în un oraș mai mare (în fiecare capitală de județ se află de vânzare) trage și la prăvălia de cărți și de acolo poate cumpăra și aceste cărți. Casele culturale și alte biblioteci din sat să le ia pe toate.

H. P. P.

Stupul rămas fără matcă îl hrănim artificial în câteva zile. Astfel el își va crește un număr mare de matce din ouăle de lucrătoare, mărind celulele în cari sunt așezate. La 8 zile desfacem stupul și facem din el atâtea matce de rezervă — în felul arătat mai sus — câte rame cu celule de matcă avem. În stup vom lăsa numai o singură ramă cu celulă.

Dacă pe rame sunt mai multe celule, putem să le tăiem cu un cuțit fin de jur în jur și să le așezăm în alte rame în o apertură făcută, ca să se potrivească și albinele le vor lipi îndată.

Spre a nu slăbi prea tare stupul sursă albinele, cu cari împopulăm stupuleții de rezervă le măturăm de pe rame din alți stupi.

Astfel la 16 zile dela văduvirea stupului putem să avem 10—20 de matce tinere, cari după alte 7—10 zile se vor fructifica și oua.

Putem forma matce de rezervă și cu ajutorul roiilor de al doilea și al treilea mici. Anume: pe lada de rame așezăm 4—5 rame cu puiet proaspăt și vărsăm roiul peste ele. Albinele vor acoperi aceste rame. Acum le luăm și pe fiecare o așezăm separat în câte-o coșniță mică, unde mai adaugem 2—3 rame goale. Dintre acești stupuleți unul a rămas ca matca roiului, iar ceilalți 3—4 își vor crește matca.

Mai sunt și alte metode de a crește matce. Acestea sunt însă cele mai simple.

(Va urma).

Pr. Al. Popa.

Izlazuri (pășuni) comunale.

Rar care comună să nu-și aibă năcazurile ei cu afacerile pășunatului vitelor. Pricina este mai ales aceea că oamenii n'au izlaz și pășune de ajuns pentru vitele lor. Având în vedere marile lipsuri de pășunat statul a dat de știre că e învoit ca acolo unde are păduri mai mari și mai multe iar oamenii n'au pășunat de ajuns și nu pot căpăta și face în altă parte, să facă izlazuri din pădure, adică să taie o anumită parte din pădure și locul să rămână ca izlaz comunal. Unde se va cere aceasta va ieși o comisie la fața locului să vadă și să judece că este oare temeinică sau ba cererea oamenilor. Își va da părerea și „sfatul tehnic al pădurilor“, adică acei cari se uită că nu cumva ar fi prea costoasă lumea și cu tăierea pădurii s'ar putea surpa coastele (dealurile). Dela comisia de expropriere cererea oamenilor merge la Ministrul Domeniilor, cel din urmă care judecă asupra ei.

Știrile săptămânei.

Boala Principesei Elisaveta a mai slăbit. După câteva zile de mare teamă și neliniște în țară, boala Principesei Elisaveta a mai slăbit. S'au făcut rugăciuni ferbinți în toate bisericile din România și Grecia pentru sănătatea Domniței și Tatăl cerească a ascultat rugăciunea celor 2 popoare. M. S. Regele și Regina au plecat din Atena spre casă, un semn bun și acesta că Principesa a scăpat din primejdie.

Taxa pentru pașapoarte. La București pentru pașapoarte sunt a se plăti următoarele taxe: Pentru trecerea în Ungaria 140 Lei, pentru Austria 102 Lei, pentru Germania 1200 Lei, pentru Cehoslovacia 130 și pentru Jugoslavia 64 Lei.

Aceasta pentru acei cari au lipsă de treceri în alte țări și încredințază pe diferiți agenți să le scoată pașaport. Cât au plătit unii Moși la astfel de «agenți»?

În Franța se fac multe încercări de a uda legumele cu apă caldă, fiindcă spun unii, că ar crește mai iute, mai frumoase și s'ar face și mai gustoase.

Papa dela Roma, în urma legăturii ce a făcut cu trimișii bolșevicilor la Genova, a trimis în Rusia, un mare număr de preoți misionari papistași aleși dintre Nemți. În chipul acesta nădăjduște ca să poată converti, adică să poată aduce la credința și biserica papistașă pe cât mai mulți Ruși, cari toți sunt ortodocși.

Așa scrie gazeta «Viitorul», iar noi adaugem că urât lucru este acesta. Se știe doar că sub domnia bolșevismului biserica din Rusia a suferit martiraj întocmai ca și creștinii cei dintâi pe vremea goanelor păgâne. Cei mai mulți dintre păstorii ei au fost omorâți sau aruncați în temniță. Și acum este oare lucru frumos ca papa să sară în turma acestei biserici creștine pentru ca să-i răpească oile în lipsa păstorilor??

Intrarea străinilor (imigrarea) în America a fost redusă cu încă 3 la sută pe 2 ani și pentru toate națiunile — după ordinul cel mai nou al președintelui Statelor Unite.

Semne de pace. 1500 de ingineri germani pricepători în meșteșugul fabricării de arme și gloanțe au plecat în Rusia ca să-i pună la rând fabricile de muniții. Se șoptește că Germania de mult fabrică arme și muniții în fabricile din Rusia.

Alta: Japonia, America și Anglia aveau un fel de învoială că nici una nu-ertat să-și mai sporiască numărul vapoarelor de război. Japonia a rupt această învoială întrucât și-a mai făcut două. La asta America și Anglia s'au grăbit să-și mai facă și ele câte două. Una singură din cele făcute de America costă peste 1 miliard de dolari, atât li de puternică și bine înarmată.

Prisos de mărfuri în Ardeal. În Ardeal s'a făcut socoata că sunt 130 de mii de vagoane lemne de foc, 70 de mii de vagoane lemne lucrate (scânduri etc.), 12 mii de vagoane cărbuni și 50 de mii de vagoane altfel de materiale cari toată își așteaptă cumpărătorii să le treacă în alte țări. Și totuși Leul nostru a fost în trecut de Leva Bulgarilor!

La încheierea protocoalelor de pace dela Genova scrie o gazetă de glume că a sosit și moartea cu coasa războiului în spate și le-a zis celorce subscriau protocoalele de pace: «stați măi că n'au nici o putere hârtiile voastre până ce nu le iscălesc și eu». O glumă cu mult adevăr în ea!

O nouă plagă pe Rusia: lăcustele. Rusia par'că trăește și trece prin plăgile Egiptului din Biblie. După cumplita foamete ce bântue, acum s'a ivit o altă plagă: lăcustele. Norul lăcustelor pustiește mai ales Caucazia de nord precum și întreg ținutul dintre Volga și Ural. Lăcustele nimicesc și sămănăturile așa că foamea amenință să treacă și în iarna ce vine.

Pedeapsa lui Dumnezeu îi urmărește mereu pe Ruși până când nu vor alunga din domnie și tiranie pe Faraonii bolșevicilor.

Grecii vreau să ocupe Constantinopolul. Un măr de ceartă între puterile Europei a fost totdeauna Constantinopolul. Precum se știe acolo este așanumitul «Corn de aur», adică strămoșia de mare prin care trec aproape toate vapoarele răsăritului. Acest corn de aur strânge vamă cu nemiluita și de aceea între puteri a fost totdeauna mare râvnă să pună care de care mâna pe el. Și Ruși au purtat sute de ani ca pe un vis frumos gândul și planul să ocupe Constantinopolul. Acum se spune că vreau Grecii să-l iee dela Turci. După dreptate lor li să și cuvine pentru că strămoșii lor l-au ridicat și cuibul lor a fost.

Lăna e foarte căutată de firmele străine. Kilogramul de lână așa numită merino s'a ofertat (căutat) cu 50 până la 52 Lei (nеспălată). Cei cari au lână să fie cu bună băgare de seamă căci lumea e plină de speculanți cari ar lua-o pe nimic ca să facă «câștig» mare.

Viță uriașă. În Mavraheș se găsește o viță de vie, care are un butuc gros de un metru și jumătate, și mlădițele, lemnul,

se înalță până la 50 metri înălțime. Strugurii cât vor fi de mari?

Pâne din oase se face acum în Rusia așa că se macină oase și făina din ele se amestecă cu făina de grâu și apoi din ambele se face aluatul. La treaba aceasta i-a adus pe Ruși deoparte lipsa, de alta belșugul de oase. În ținuturile în cari bântue foamea oamenii au mâncat toate vitele curate și necurate iar acum s'au gândit să folosească și grămezile de oase ce au rămas. Iată unde duce foamea!

Impotriva înjurăturilor și vorbelor urâte Italianii din orașul Verona au alcătuit o societate care lucră în toate chipurile să scoată dintre oameni prea multele înjurături și vorbe necuviincioase. Lucrul început merge cu bine înainte. Deja a treia zi după facerea societății se simțeau în oraș roadele cele bune.

Astfel de societăți ne trebuiesc și nouă și despre asta vom mai vorbi.

Oarbă și surdă care cetește cu degetele și vede cu nasul. În orașul Chicago din America trăește fata Willette Huggius, de 17 ani, orbă și surdă din naștere. Această fată s'a prezentat în fața unei adunări de medici și învățați și a dovedit că poate ceti slovele cele mai mari de prin gazete (titlurile articolelor) punând degetele pe ele și pipăindu-le, iar punându-și nasul pe diferite fotografii a spus despre fiecare ce înfățișare are.

Orașul găinilor. În America e un orașel cu numele Petulama, spre miazănoapte de San Francisco, în care sunt un milion de găini. Aceste găini dau locuitorilor de acolo 120 milioane de ouă de vânzare la un an. Locuitorii acestui oraș nici n'au altă ocupațiune sau meserie decât găinăritul.

Din lumea veche. În Egipt, țara cea veche, care cu mii de ani înainte de nașterea Domnului Isus Hristos, ajunsese să fie între cele dintâi țări, — zilele trecute învățații au făcut iarăș săpături, ca să desgroape orașe vechi, cu gândul să vadă ce minți și învățături au avut oamenii de atunci. Și au găsit o *mumie* (adecă un om mort *uscat*, că Egiptenii îi uscau, ca să nu putreziască), și au găsit pe el și toate hainele ce le-a avut. S'au găsit între altele 40 de măsurite de in, țesute de casă despre cari spun, că sunt de-o mândrețe rară. Unele din ele sunt petecite, tot de atunci, dar și petecul pus de tot frumos.

O cloacă, care scoate 10,000 (zece mii) de pui odată. Așa trebuie să-i zicem la mașina de clocit. Învățații și-au pus de gând să scoată puii din ouă, fără să mai aștepte până începe să clocească găina. Au făcut niște lăzi mari, cu ochiuri de sticlă, în lăzi au pus policioare pe cari așează ouăle; le-au făcut apoi niște mașinării cu cari întorce ouăle de pe o parte pe alta de câte ori trebuie; în lada asta fac căldură atât de mare, cât are cloca. La căldura asta mare se clocesc ouăle singure și după trei săptămâni ies puii. — Asta e lucru vechi.

Ce e mai nou e alta. Un american a făcut o mașină d'asia așa de mare, că bagă la clocit deodată zece mii de ouă și scoate zece mii de pui.

O greșală s'a strecurat în articolul nostru «Țara crâjmelor» din numărul 18. Ceream în acel articol ca să fie închise fără cruțare toate crâjmele de Sâmbătă seara până Luni dimineața. Dar din greșala scrisului în loc de «Luni dimineața» a eșit «Duminecă dimineața». Greșala au văzut-o și iubiiții nostri cetitori și au îndreptat-o cu bunăvoință. Părintele I. Moța scrie în «Libertatea» că atare «tipograf sugubeț» a făcut cu voia greșala ca «să ne tragă o păcăleală». Ținem să spunem că tipografi nostri nu sunt dintre acei cari se ocupă cu astfel de «păcăleli», ci sunt din cei crescuți de biserica noastră și inbutul lor «tată» V. Tordășian în duhul cel bun religios și românesc.

Secția profesorilor dela școalele secundare din Sibiu s'a organizat în zilele acestea alegându-și următorul comitet: președinte I. Sandu, vice-preș. E. Todoran, secretari D-șoara E. Gherghel și S. Ghighinită, casier D-na Z. Apostolescu, membrii în comitet D-șoara Ștefănescu, Herișescu, I. Bratu, T. Popovici, A. Arbore și Mardan.